

A szabómesterség jövője

Angela Ziemer & Adreas Trommler | www.tailor-made.site

INTERJÚ: A fenntarthatóság, az energiaválság és a “fast fashion”-hoz kapcsolódó aktuális trend számos új kihívás elé állítja a szabómesterséget. Angela Ziemer asszony (Federal Association – Szövetségi Egyesület) és Andreas Trommler, egy lipcsei divattervező arról beszélgetnek, hogy milyen készségek tarthatják a szabómesterséget életben, és hogyan kell ezeket a képzésben és a szakmai gyakorlatban támogatni.

Az interjút, a **“CorEdu gUG - Bildung durch und durch”** képviseletében, Csepe-Bannert Eszter készítette.

Angela Ziemer szenvedélyes szabónak vallja magát, és több mint 30 éve dolgozik ebben a szakmában. A Szövetségi Egyesület országos elnökeként 2001 óta képez tanulókat. Andreas Trommler képzett szabó és divattervező. Több, mint 40 éve dolgozik a szakmában, 1984-ben képezte ki első diákjait. Napjainkban a lipcsei Macromedia magánakadémia előadó tanáráként hasznosítja tudását. Tagja a lipcsei tű- és cérnaszövő szakmákat tömörítő IHK vizsgabizottságnak, így naprakész képet kap a szabó szakmát érintő változásokról.

E. Csepe-Bannert: Megkérhetem Önöket, hogy adjanak egy rövid áttekintést a szabó szakma jelenlegi helyzetéről a saját szemszögükből?

A. Ziemer: A divatipar hatalmas, és a fogyasztókat elárasztja a “fast fashion”. Ennek ellenére nincs olyan tanoncom, aki a szabó szakképzés után állás nélkül találna magát. Legyen az az iparágon belül bármilyen munka, akár színházban vagy a varrógép mellett. Ruhák mindig lesznek, és a szakma nem fog kihalni. Mindazonáltal változásra van szükség, és a tanoncoknak megfelelő és jövőorientált készségeket kell adnunk, hogy eligazodjanak ebben a rendkívül versenyorientált iparágban.

A. Trommler: Számomra a központi kérdés az, hogy merre tart a szabóvá válás útja. A lipcsei IHK vizsgabizottság tagjaként sajnos azt kell megállapítanom, hogy a manufaktúris vállalkozásokból érkező vizsgázók száma erősen csökken. Csak ezen a nyáron 22 vizsgázóból mindössze 2 érkezett kis vállalkozásból. Ráadásul az iskolarendszerű képzés eredményei már nem tekinthetők jónak. Természetesen a két képzési út nem hasonlítható össze teljesen. A tartalom mennyisége és minősége is nagyon eltérő. Ez azonban a vizsga szempontjából nem számít, hiszen a vizsgaszabályzatot nem egyénileg állítják össze, megvan a

konkrét előírás- és követelményrendszer ahhoz, hogy egy szabó szakmunkás sikeres vizsgát tehessen.

E. Csepe-Bannert: Miért van az, hogy egyre kevesebb vállalat nyújt képzést, és egyre több az iskolarendszerű képzés helyette? Összehasonlítható-e egyáltalán a két képzési forma tartalmilag?

A. Trommler: A lipcsei Macromedia Akadémia új igazgatójával épp újragondoljuk a helyzetet. Ő közvetlenül engem keresett meg, hogy részt vegyek ebben a folyamatban. Az elméletet és a gyakorlatot szorosabban össze kell hangolni, és a tanterv szempontjából is megvalósíthatóvá tenni. A hangsúly visszabilen a manualitás irányába, azaz iskolai képzés után, a szakmunkástanulóknak saját maguknak is képesnek kell lenniük tiszta, precíz és használható munkát készíteni. Az akadémia azonban magániskola, ezért havi tandíjas rendszerben működik. A Lipcsei Operaház tart képzéseket, az ő kezük alól 2 gyakornok kerül ki évente. It can be mentioned as a training company in Leipzig, which accepts 2 trainees per year.

A. Ziemer: Tény, hogy van elég jelentkező, de ettől nincs több képzési hely. Sok vállalat egyszerűen már nem engedheti meg magának, hogy fiatalokat képezzen. Ez nagy kár, de manapság nagyon nehéz meg-

Co-financed by
the European Union

ERASMUS+

Project number: 2021-DE02-KA210-VET-000034595
Tailor-made. Contemporary. Innovative – the professional training of fashion designers and bespoke tailors

találni az egyensúlyt aközött, hogy az ember a saját igényeinek is megfeleljen, mint képzéssel foglalkozó vállalkozás, és ugyanakkor egy olyan vállalatot vezessen, amely legalább ennek a költségeit fedezi tudja.

A. Trommler: A költségvonzatok miatt én már 5 éve nem biztosítok képzést. Mivel sem a tanulóknak, sem magamnak, sem a cégemnek nem ideális ez a helyzet, tisztában vagyok azzal, hogy a mesteremberek képzése társadalmi feladat kellene legyen, hiszen mégiscsak életben akarjuk tartani ezt a szakmát. A gyakornokokat nem elsősorban gazdasági erőforrásként látom a cégben, mert ez pénzügyileg egyáltalán nem megvalósítható a képzés keretén belül. Miért ne lehetne bevezetni egy olyan képzési támogatást, ami hasonló a Studien-BaföG képzési ágazatában működő rendszerhez, vagyis ne a vállalatokon legyen a teljes tehervállalás?

A. Ziemer: Meggyőződésemet nekem is, hogy ebbe az irányba kell haladni, különben a hagyományos gyakornoki szabóképzés megszűnik létezni. Amit az első képzési évben nagyon erősen támogatunk, az az önálló munka. Minden pénteken az egyéni elképzéseket valósítanak meg a hallgatók. Ez fokozza a kreativitást, és a gyakornokok gátlásai is feloldódnak, nem félnek hibákat elkövetni. Csak így lehet tanulni, tapasztalatot szerezni, magabiztosabbá válni, erősíteni az önbizalmat és csökkenteni a félelmeket. Ha azonban életben akarjuk tartani a manualitást, akkor az iskolákkal együtt kell dolgoznunk egy jó képzési struktúra kialakításán, amely megfelel a hagyományos képnek.

A. Trommler: A gyakornokaim mindig is fordulhattak hozzám, ha bizonytalanok voltak, vagy ha problémák merültek fel. De mindig saját megoldási javaslatot vártam el tőlük, a személyes felelősségvállalás kiépítése fontos.

E. Csepe-Bannert: Mivel lehetne ösztönözni a cégeket, hogy többen vállalkozzanak a képzésre?

A. Ziemer: Természetesen a vállalatoknak olyan embereket kell képezniük, akik szenvedélyesen szeretik a szakmájukat. De mindenekelőtt lehetővé kell tenni a képzés finanszírozását. Mert természetesen a képzési költségeket nem lehet áthárítani a vásárlókra. Már így is elég nehéz megmagyarázni az árakat egy vásárlónak a "fast fashion"-nel szemben. Ha azonban életben akarjuk tartani a manualitást, akkor az iskolákkal együtt kell dolgoznunk egy jó képzési struktúra kialakításán, amely megfelel a hagyományos munkafolyamatoknak. Ez hosszú út lesz, és nem fogunk tudni csak a képzést vállaló cégek bővülésére támaszkodni. De tudatosíthatjuk a dolgozóinkban és a tanulóknak a manualitás értékeit, és bízhatunk abban, hogy ez a szemlélet másokat is magával ragad.

E. Csepe-Bannert: Van-e bármilyen belépési feltételrendszer arra vonatkozóan, hogy egy vállalat képezhessen, és ne legyen szükség drága magániskolába járni a szakma elsajátításához?

A. Ziemer: Tulajdonképpen az első benyomás és a szakma iránti lelkesedés az, amit a fiatal, érdeklődő embereknek magukkal kell hozniuk. Türelem, ösztönösség, és természetesen, jó érzék a színekhez és a formákhoz.

A. Trommler: És valójában nem az ilyen fiatalokban van hiány, hanem a képzési helyekben. Végülis mindenki, akinek van szakmunkás bizonyítványa, az én tapasztalataim szerint, talál is munkát Németországban.

E. Csepe-Bannert: Hogyan látja az iskolák szerepét a szabóképzésben? Tekintettel arra, hogy a jövőben egyre kevesebb, vagy egyáltalán nem lesz képző cég, milyen változásokon kell majd keresztül menniük az

iskoláknak, hogy megfeleljenek a szakma kihívásainak és követelményeinek?

A. Ziemer: Persze ez mindig attól függ, hogy az adott iskola már eleve hogyan működik. A későbbi szakmai élethez az angol nyelvet intenzívebben kell tanítani, a gyakorlatoknak intenzívebbé kell válnia. Nagyon fontos emellett, hogy az üzletvezetést se vesszük szem elől, és szintén gyakorlati képzésben tanítsuk. Itt látok is rögtön egy nehézséget a tanári oldalról. Míg egy cégnél a teljes felügyelet megvalósítható, az első ügyfél-találkozótól az utolsó igazításig és a gyártásig, addig ezt egy iskola nem tudja garantálni.

A. Trommler: Amikor tanítok, körülbelül 14 diákom van, és egy segédtanárral szorosan együtt dolgozom, ami nagyjából azt jelenti, hogy 1 diákra két tanár jut. Az iskolák feladata kell, hogy legyen a mesterség magas szintű oktatása, az időtényező megismertetése a gazdasági hatékonyság szempontjából, hogy valamilyen a valós helyzeteket tükrözze. Ez már önmagában nehezen megvalósítható a tanárok kis száma miatt. Az elmúlt öt évben létrejött számos iskola mellett az is felmerült bennem, hogy a nagy keresletre való tekintettel miért nem képez az IHK maga is, mint teszi azt más hasonló ágazatokban?

A. Ziemer: El tudom képzelni, hogy az IHK-nak túl kevés tagja van, aki ezzel foglalkozik. A másik ok, minden bizonnyal az, hogy 2014 óta a szabó szakma már nem szerepel a céhek A. mellékletében, így bárki, akinek van varrógépe, szabónak nevezheti magát, függetlenül attól, hogy képzett-e vagy sem. Ez a jogszabályi változás különösen az árképzést teszi rendkívül nehézé. Meg kell indokolnunk az árainkat, mert nagy a konkurencia a hobbi-szabók részéről, akik nagyon alacsony áron kínálják termékeiket olyan platformokon, mint pl. az etsy.com.

E. Csepe-Bannert: Elmondható-e, hogy több vagy

jobb lehetőségei vannak annak, aki rendelkezik valamilyen, képzést végző cég oklevelével?

A. Ziemer: Természetesen ez attól függ, hogy a képzés után hová szeretnél eljutni a divatiparban, mennyire vagy elkötelezett, és mennyit szabadidőt fordítasz a munkára. De igen, a cégeknél szerzett képesítés értéke magasabb a közvetlen képzés miatt.

E. Csepe-Bannert: Sokszor feltettem magamnak a kérdést, hogy lehetséges-e a képzés után közvetlenül a szakmunkás bizonyítvánnyal önállósodni? Az üzletvezetéstől kezdve az ügyfélszerzésen/támogatáson át a termelésig minden területet le lehet-e fedni ezzel a tudásszinttel? Vagy további képzésre van szükség az önfoglalkoztatáshoz hiányzó ismeretek megszerzéséhez?

A. Ziemer: A sokszínűséget gyakorolni kell, és tapasztalat útján kell megtanulni. A legtöbb oktató cég például egy termékcsoporthoz specializálódik, így a teljes palettát nem lehet lefedni a tanulóévek során. De természetesen bárki önállósíthatja magát, ha van szakmunkás bizonyítványa. A tanácsom továbbra is ugyanaz: szerezzon még tapasztalatot különböző vállalatoknál, és ismerjen, tanuljon meg különböző szemléletű megközelítési és feldolgozási módszereket.

A. Trommler: Nem hiszem, hogy van értelme közvetlenül a szakmunkás-bizonyítvánnyal saját vállalkozásba kezdeni, mert a szabászathoz önmagában a mintakészítési ismeretek nem elegendők.

A. Ziemer: Én is így látom. A 2014-es jogszabályi változások óta azonban hivatalosan már nem szükséges a vágási ismeretek bemutatása. Még a Burda szabás-minták is felhasználhatók a munka alapjául. Tehát mondhatni, hogy a szabó kifejezés már nem védett. Egy kiegészítő igazolás nagy segítség és nagyon

hasznos lenne.

E. Csepe-Bannert: Egy szakmunkásképző után számolnia kell-e azzal, hogy 1-2 év hiányzó tudást kell majd bepótolnia ahhoz, hogy végre a végzettségének megfelelő fizetést kapjon egy munkakörben? Tény, hogy gyakran kapunk kérdéseket fiataloktól és a szüleiktől a szakma jövőbeni életképességével kapcsolatban, amire természetesen mindig tiszta lelkiismerettel és reálisan szeretnénk válaszolni.

A. Ziemer: Nem, ez nem így van. A szakmunkás bizonyítvánnyal a legkülönbözőbb területeken kaphat jövedelmező munkát, és a fizetés a diplomának megfelelő. A szakmunkástanulóknak azonban tisztában kell lenniük azzal, hogy a tanulás sosem áll meg, és csak a gyakorlat teszi őket biztosabbá és jobbá.

E. Csepe-Bannert: Trommler úr, az imént említette az szabással kapcsolatos munkálatok csökkentését. Elegendő-e a szabásminták tanítása a tantervben foglaltak szerint, vagy szükség lenne tágabb ismeretre? Milyen gyakorlati tapasztalatai vannak a fiatal diplomásokkal?

A. Trommler: A szabó szakma úgy épül fel, hogy az iskolában megtanítják az alapismereteket, de igazán csak a mesterképzésen merülnek el a szakmai fortélyai. Miért van ez így? Egyszerűen túl sok mindent kell megtanulniuk a tanoncoknak a szabómesterség mellett, és gyakorlat nélkül nem könnyű megtanítani őket. De alapvetően valamilyen minőségi irányelvet kellene felállítani az divatszabók, a hobbiszabók és az igazításokat végző szabók számára. Mert a saját készítésű szabásmintákkal és a Burda szabásmintákkal való munkát nem szabad összekeverni, teljesen más minőséget hordoznak. Végeredményben ettől függenek a fogyasztói árak is.

A. Ziemer: Mi, mint nemzeti szövetség, jelenleg a kri-

tériumok megállapításán és meghatározásán dolgozunk. A cél valóban az, hogy legyen egyfajta tanúsítvány, amely a megfelelő minőséget mutatja, és amely megkülönbözteti a szabót a különböző területektől.

A. Trommler: Ez jó, mert másképp nem fog működni, hiszen jelenleg a szakma nagyon felhígult, nincs lefektetve, hogy valójában mitől lesz valaki szabó.

E. Csepe-Bannert: A jelenlegi trendek és kihívások a fenntarthatóság, az energiaválság és a "fast fashion". Milyen készségekre lesz szüksége egy szabónak a jövőben ahhoz, hogy ezekkel a kihívásokkal és változásokkal meg tudjon birkózni, és ellensúlyozni tudja őket, léteznek ilyen készségek egyáltalán?

A. Ziemer: A kisvállalkozások mindig tudatában vannak a változásoknak, és azokat beépítik a működésükbe. Jelenleg egyértelmű vita folyik az országos szövetség bevonásával, arról, hogy a munkaórák feltüntetése tájékozódást nyújthat az árképzésben, és "rendet tehet" a vásárlók fejében azzal kapcsolatban, mi is a valós költsége, értéke egy-egy darabnak. Az transzparencia megter egymás között szükséges ahhoz, hogy a változásokat sürgetni tudjuk. Más szakmák már kifejezetten jó helyzetbe hozták magukat, de a szabók még mindig messze le vannak maradva, és ezen közösen kell változtatnunk és javítanunk.

E. Csepe-Bannert: Még egy utolsó kérdés a szakma jövőjéről: ezt a nagyszerű mesterséget biztos, hogy nem veszélyeztethetik a társadalmi változások? Merre tart ma a szabó mesterség, és hova juthat, hol lehet 20-30 év múlva?

A. Ziemer: Szerintem megváltozik majd, de a szabó mesterség továbbra is létezni fog. Ebben 100%-ig biztos vagyok. A többség a fogyasztó számára megfizethető áron fog dolgozni, a többiek pedig a magas

színvonalat képviselik majd. Nem lesz könnyű, de már most észlelhető a kollégák közötti viszonylag pozitív rezonancia, ahogy igyekeznek változtatni annak érdekében, hogy kiszolgálják az új generációt, ami – és ez nem kérdés – már megjelent.

A. Trommler: Mindenkinek úgy kell pozicionálnia magát, ahogyan szeretné, hogy megismerjék. Egyfelől sok megrendelést szerezhet az alacsonyabb árakkal, másfelől elindulhat exkluzivitás felé, ahol magasabb szinten, de még elfogadható árakkal dolgozhat. Először a szabóknak kell megérteniük a saját munká-

juk és munkaidejük értékét, hogy annak megbecsülését a megrendelőiktől is elvárhassák.

E. Csepe-Bannert: Köszönöm, Ziemer asszonynak és Trommler úrnak az izgalmas és informatív interjút.

Az Európai Unió társfinanszírozásával

Az Európai Unió finanszírozásával. Az itt szereplő vélemények és állítások a szerző(k) álláspontját tükrözik, és nem feltétlenül egyeznek meg az Európai Unió vagy az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) hivatalos álláspontjával. Sem az Európai Unió, sem az EACEA nem vonható felelősségre miattuk.

CC BY: A licenc lehetővé teszi az anyagok terjesztését, újramezítését, adaptációját, valamint az anyagokat alapként felhasználva azok további bővítését bármilyen médiumban és formátumban azzal a feltétellel, hogy azok eredeti forrását kötelezően feltüntetik. A licenc a kereskedelmi felhasználást is tartalmazza.

CC BY a következő elemeket tartalmazza:

BY – az eredeti alkotó(k) feltüntetése kötelező

ERASMUS+
2021-DE02-KA210-VET-000034595